

ENTREVISTA AL CANDIDAT A CAP DE GOVERN DEL PS

Jaume Bartumeu: "Aquesta és la primera vegada que podem guanyar les eleccions"

El candidat a cap de Govern del Partit Socialdemòcrata, Jaume Bartumeu, ja fa dies que treballa per tal d'acostar el seu ideari polític a tots els segments de la societat. A més, fa poc el partit que lidera ha signat un acord electoral i de legislatura amb Renovació Democràtica i el GUPi d'Ordino amb l'objectiu de fer llistes conjuntes a les candidatures parroquials.

Albert Roig. Andorra la Vella.

Vostè està mantenint contactes amb els diferents agents econòmics del país, què els trasllada?

Hem anat a explicar que el PS no és un partit revolucionar-hi, que tenim una proposta de consolidació del país i de la seva economia, que és viable i que està basada, no només en la transparència de les relacions econòmiques, sinó també en la seriositat en la gestió de l'edifici administratiu. Hem tingut converses molt interessants, hem recollit moltes informacions que complementen les que ja teníem i que poden ajudar a acabar de lligar el projecte que estem enllestint i que s'emmarca dins de L'Alternativa que vam presentar l'altre dia.

Són conscients de les pors que genera el model impositiu que presenten?

Ja he dit altres vegades que anar a unes eleccions amb la proposta

d'una reforma tributària i la introducció d'un nou sistema impositiu no està fet per aixecar onades d'entusiasme entre la ciutadania i l'electorat. Ara bé, els electors agrairan quan vagin a les urnes que els parlem clar i que no enganyem la gent, que no fem una campanya dient que no posarem impostos i que n'acabem posant

molts i embolicats, cosa que ha fet el Partit Liberal entre el que va dir el 2001 i el que ha estat fent durant tots aquests anys. Nosaltres el que volem plantejar és una reforma tributària que s'aguanti, que l'economia del país la pugui assumir i l'Estat pugui tenir els ingressos suficients per poder donar les prestacions socials que nosaltres creiem que el país necessita, per poder fer d'Andorra un país més habitable des del punt de vista cultural, humà i social.

Són partidaris d'una llei del creixement?

Nosaltres del que som partidaris no és d'una llei del creixement, que això és una innovació en el conjunt de l'Europa Occidental, sinó d'una intervenció tal com diu la Constitució de l'Estat en l'activitat econòmica. Per tant, l'Estat a través de les lleis i l'activitat del seu Govern ha de poder orientar el creixement en un sentit o un altre. Pretenem un creixement sostenible i que s'acabi aquesta proliferació de grues que veiem que apareix com una mena de nota dominant del paisatge andorrà.

Però la construcció representa un 30% PIB?

Sí, però és evident que en aquest país no pot haver-hi una construcció com si fos una plana infinita.

Estem envoltats de muntanyes i amb un atractiu turístic que representa una part important també de l'activitat econòmica, que està centrada precisament en la qualitat no només de l'aire sinó també de la visió. I la visió actual espanta els clients d'aquest país.

Cap a quin model econòmic hem de tendir?

Cap a un manteniment i consolidació d'un turisme de qualitat, en un sentit d'estada turística lliga-

El candidat socialdemòcrata és partidari d'iniciar un nou període constituent en el terreny econòmic i social.

Eduard Losilla

des a la neu i Caldea, mantenir el comerç com a complement i eliminar el creixement basat en l'especulació immobiliària. Una cosa és que hi hagi una activitat immobiliària, que hi ha de ser perquè les persones que viuen i treballen aquí puguin accedir a un habitatge amb condicions, i una altra és que fem d'aquest país una gran immobiliària.

I com s'ha de fer perquè els pisos siguin més assequibles econòmicament?

L'Estat té el mandat constitucional d'intervenir. El Comú d'Andorra la Vella, malgrat que la llei d'ordenament del territori no permet als comuns d'intervenir directament en la política d'habitatge, ha trobat una fórmula imaginativa i molt positiva de promoure l'habitatge social, i jo crec que hem d'anar per aquesta via. Hi ha altres vies, però han de formar part d'un paquet legislatiu.

Arribarem a unes eleccions anti-

cipades?

No ho sé. Hi ha una crisi interna dins de la família liberal entre els que la volen dissoldre ja i els que volen, essencialment el cap de Govern i el ministre de la Presidència, mantenir-la fins a l'últim segon, de l'últim minut de l'última hora que els permet el calendari.

És bona o dolenta la incertesa d'arribar a les eleccions sense saber si estaran aprovades les lleis socials?

Lleis tan importants com aquestes s'havien d'haver discutit fa setmanes, mesos i segurament anys. El conseller Jordi Mas recordava que a finals del 2001 el seu partit no va votar una proposició de llei del PS perquè els liberals es van comprometre a presentar aquestes lleis socials molt ràpidament, i han passat tres anys sense presentar-les. Ara, i per

una vegada, podem coincidir amb el Síndic General quan afirma que el Consell General hauria de tenir la tranquil·litat necessària per treballar i ara no la té.

Però si arribés a passar i vostès arribessin al Govern, les canviarien?

Sí. Les revisariem de dalt a baix, les faríem diferents.

Acusen els liberals de fer polítiques poc socials...

Ho basem en obvietats. Acabo d'esmentar la proposició de llei del 2001 presentada per nosaltres en què defensàvem augmentar la cobertura de la seguretat social de les persones

que es queden sense feina, plantejàvem l'augment de pensions per vídues, orfes i jubilació... no se'ns va acceptar. I durant tres anys han

**Lleis socials:
"Lleis tan importants com aquestes s'havien d'haver discutit fa setmanes, mesos i segurament anys"**

Segueix a pàgina 5

Ve de pàgina 3

estat discutint entre ells, entre les diverses famílies liberals, per acabar presentant un text que fa marxa enrera en molts aspectes.

Què pensa del fet que encara no hi hagi la llei de garanties sindicals?

Hi ha una part del discurs liberal que consisteix a dir "nosaltres no volem promoure normes legals que vagin més enllà del que Andorra es pot permetre." A la qual cosa nosaltres preguntem "de quina Andorra estem parlant?" A determinats sectors econòmics importants d'aquest país els fa por que s'apliquin unes disposicions que arreu d'Europa són d'aplicació normal i no posen en perill l'economia de mercat. Al contrari, afavoreixen el diàleg social. S'ha comprovat que afavoreix el treball d'empresaris i assalariats. Crec que és la por que tenen de l'adaptació d'Andorra a l'entorn europeu.

Tenim una vida sindical normalitzada?

Quan haguem fet les lleis sindicals que nosaltres fem quan arribem al Govern, no per haver-les fetes quedarà totalment dinamitzada. Si Andorra s'acosta més a Europa, Andorra serà més com Europa i avui en dia la vida sindical està molt poc mobilitzada, perquè la gent va més cap a l'individualisme que cap a l'acció solidària en el lloc de treball. El problema que hi ha Andorra no és que hi hagi una baixa militància sindical, que és el que tenen a Barcelona o a Tolosa, sinó que la gent té por de fer sindicalisme. I nosaltres volem que els ciutadans que viuen i treballen a

Andorra tinguin els mateixos drets que els que viuen a l'Alt Urgell i a l'Arieja. Sense una llei de garanties sindicals el treballador no tindria la por de veure's acomiadat al cap de dos dies d'activitat sindical. Això passa. I no passa més sovint perquè té por i ja no s'atreveix a fer activitat sindical.

Perquè l'acord amb RD i GUIPI?

Primer perquè el projecte del PS no es vol quedar només en el nostre programa. Les reformes necessàries en aquest país per acabar de desenvolupar la Constitució, ja sigui el títol II o la constitució econòmica, s'ha de desenvolupar en el mateix esperit que vam aconseguir fer la Constitució del 93, és a dir, no tancats en les fronteres d'un partit, per molt fort que sigui, sinó ampliant aquest espectre a tot el centre progressista i a totes les persones de bona voluntat política que no vulguin quedar-se fora d'aquest nou procés constituent que volem promoure. Per tant, fem un acord amb RD perquè prové de

l'antiga AND i de l'antic PD, i té persones vinculades a l'antic procés constituent. I el fem amb el GUIPI perquè té una orientació progressista amb la qual hem compartit diverses activitats, com la defensa del patrimoni públic de Casa Rossell que el Govern no està gestionant amb un criteri d'interès general.

Es qüestiona la ideologia i pactar amb qui sigui per aconseguir el poder?

La ideologia està clara, és un pacte documentat. És un acord que podríem definir de consens democràtic dirigit a canviar la manera de governar, a introduir més transparència, a fer una constitució econòmica, amb un debat ampliat a la societat... això no és ideologia de partit és una idea constitucionalista. És, segur, una idea absolutament democràtica en el sentit radical del terme. És un pacte que no es quedarà aquí, que creixerà i això és el que preocupa al Partit Liberal.

Com creixerà?

Tots aquests dies mantinc converses amb d'altres persones que estan a dins o a fora de partits que van participar en el procés constituent del 93 i jo crec que molta més gent s'agruparà a l'entorn de L'Alternativa.

S'han acostat a partits com CDA o S21?

Hi hem de parlar, no ho hem fet, però ho farem molt abans que s'acabi el mes de gener. Hem volgut respectar els processos interns de les formacions polítiques. Hi parlarem amb el document de L'Alternativa a la mà.

Per què es presenten per separat a la llista nacional PS i RD?

Primer, perquè el PS va donar les ordres al comitè directiu de negociar un acord sobre aquestes bases. En segon lloc, perquè PS i RD són partits joves i la gent que creu en un i altre partit vol posar el termòmetre a la urna i veure quin és el suport electoral que porta cada una d'aquestes formacions a L'Alternativa. Era complicat de presentar-nos junts, perquè els nostres respectius partits no acabaven d'entendre que s'acabés fent una estratègia frontista tan radical que portés a una coalició a la llista nacional. Agafem un esquema de similitud en coalicions electorals que s'han fet al sud dels Pirineus: allà on la representació proporcional permet mesurar la força de cadascú, s'anirà amb la seva pròpia bandera; allí on la llei electoral no és proporcional sinó que introdueix un sistema majoritari que prima la coalició en relació a la dispersió; per això hem fet una

coalició. La dispersió afavoreix la dreta. Estem convençuts que amb dues llistes podem acabar sumant més vots i més consellers que amb una sola.

Els seus opositors qualifiquen la candidatura de Jaume Bartumeu com la seva última oportunitat per ser cap de Govern...

Hi ha molta gent al Partit Liberal que fa política en base a una persona o en contraposició a una persona. Bé, jo no crec que aquesta sigui l'última oportunitat, jo crec que aquesta és la bona. En tot cas no és la de Jaume Bartumeu sinó la del Partit Socialdemòcrata. Aquesta és la primera vegada que podem guanyar les eleccions. I això ells ho saben. És la primera oportunitat també d'en Jaume Bartumeu, perquè vaig ser cap de llista el 93 i el 97 amb un partit que era clarament testimonial, i el 2001 el PS era un partit que tenia sis mesos de vida i que va decidir anar a les eleccions després d'haver intentat un pacte que no va fructificar amb el PD. Un pacte, i potser comença ser hora de dir-ho, que hauria fet de Jordi Mas cap de Govern, perquè es plantejava sobre la base de l'encapçalament d'una sola llista nacional. Va ser rebutjat pel PD, però si hagués funcionat, en Jordi Mas hauria estat cap de Govern i no jo.

Ja li ha contestat Josep Maria Beal a la proposta d'anar de núm. dos a la llista nacional?

Ens ha dit que ja en parlarem a finals de gener. Jo crec que Josep Maria Beal farà tot el que podrà per ajudar aquesta alternativa.